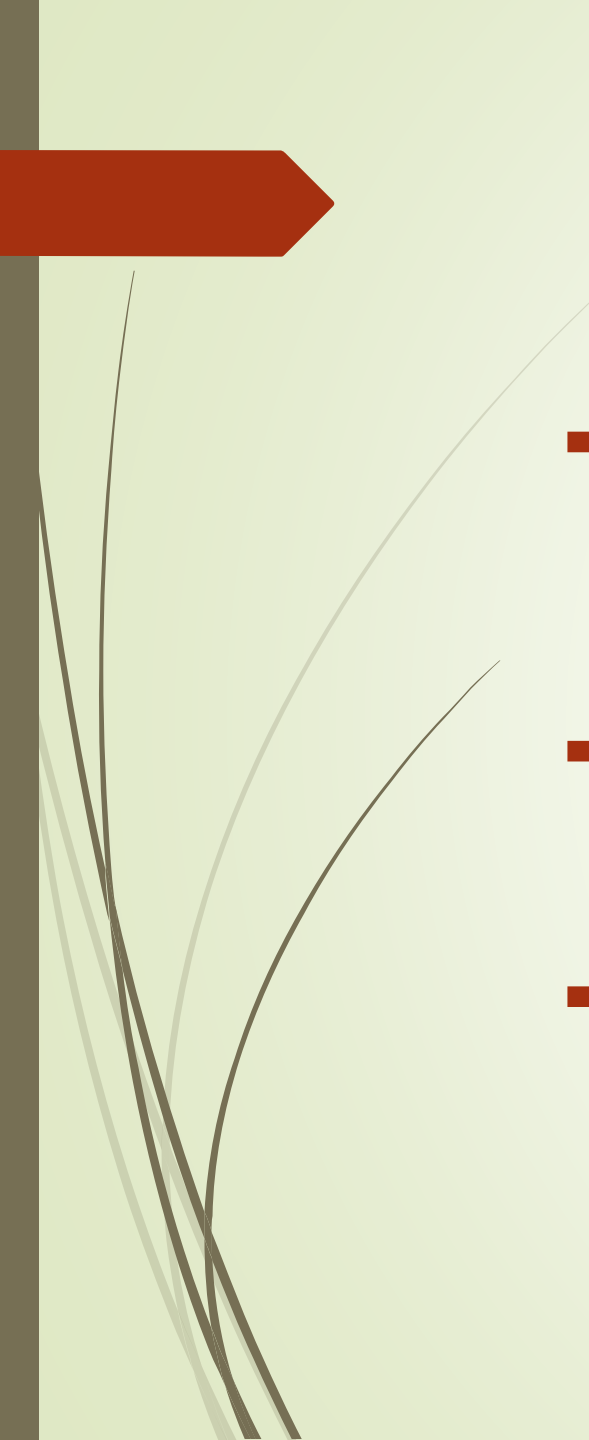

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA
(İnsan-Doğa İlişkileri)

-
- “Sürdürülebilirlik” kavramı , ekonomik ve teknolojik gelişmelere paralel ortaya çıkan çevre sorunlarının önüne geçebilme ve ekosistemin korunması üzerine odaklanmıştır.
 - Çevre konusunda şimdiki kuşakların gelecek kuşaklara karşı sorumluluklarını hatırlatır.
 - Sürdürülebilir kalkınma *gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin günümüz kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir kalkınma modelidir.*

-
- Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu'nun (The World Commission on Environment and Development) 1987 yılında yayınladığı Ortak Geleceğimiz (Brundtland Raporu) başlıklı raporu sürdürülebilir kalkınma yaklaşımını ortaya koyan temel metin olarak kabul edilmektedir.
 - Raporda sürdürülebilir kalkınma hedefleri aşağıdaki gibi sıralanmıştır;
 1. Büyümeyi canlandırmak
 2. Büyümenin kalitesini değiştirmek
 3. İş bulma, yiyecek, enerji, su ve sağlık konularındaki temel ihtiyaçları karşılamak
 4. Sürdürülebilir bir nüfus düzeyini garanti altına almak
 5. Kaynak tabanını korumak ve zenginleştirmek
 6. Teknolojiyi yeniden yönlendirmek ve riski yönetmek
 7. Karar verme sürecinde çevre ve ekonomiyi birleştirmek

Sürdürülebilir Kalkınma [Tarihsel Gelişim]

Çevre

Yaşanan kazalar ve çevre felaketleri ile çevre olgusu önem kazanmaya başladı.

1970'ler

1970
1980

Sürdürülebilirlik

Çevrenin korunmasına ek olarak, toplum ve ekonominin eş önemi anlaşılacak sürdürülebilirlik olgusu öne çıkmaya başladı.

Sürdürülebilir Kalkınma

1992 Rio Konferansı ile çevrenin rolü ve iklim değişikliği küresel gündemin merkezine yerleşti.

1990'lar

2000'ler

Yeşil Ekonomi

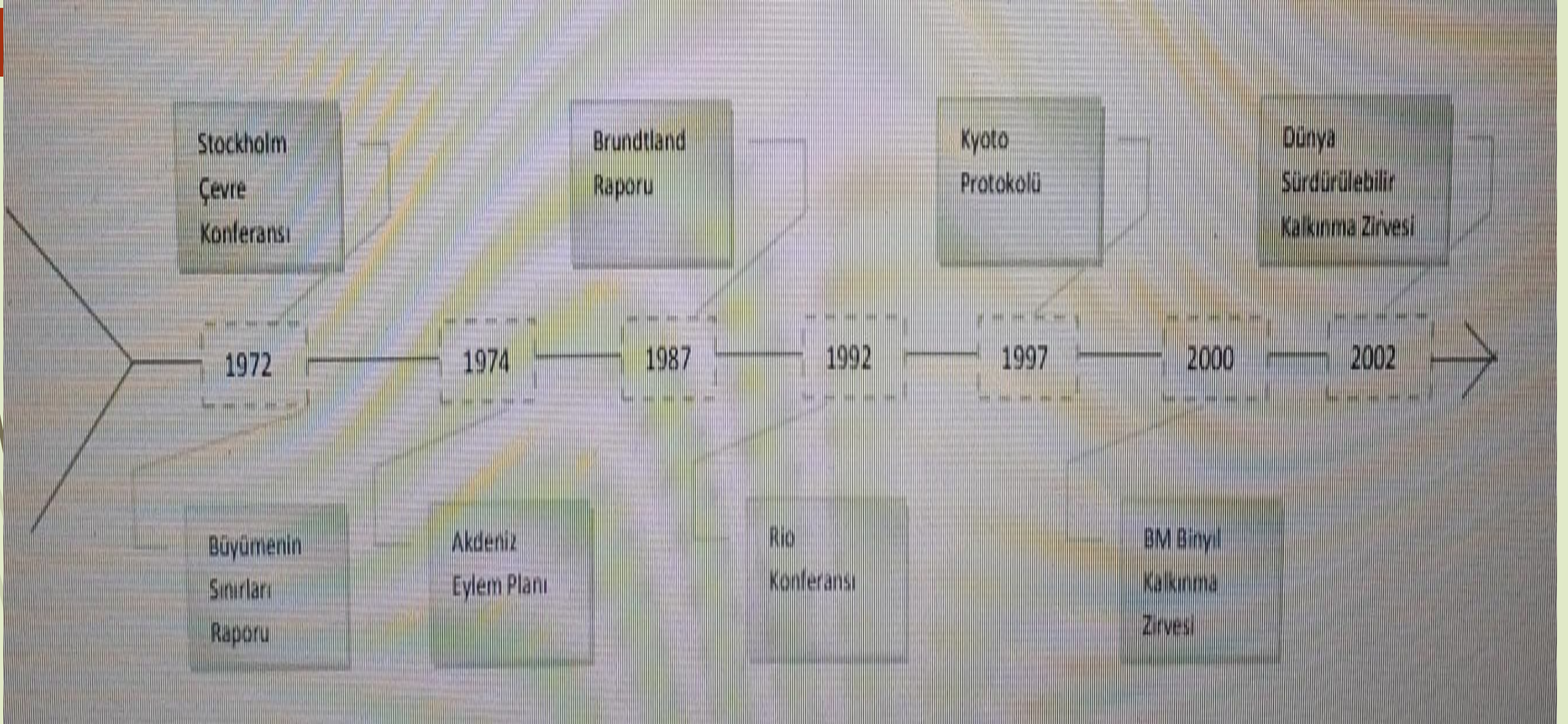
2008 UNEP Green Economy Initiative
Yeşil Ekonomi Paketleri

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH)

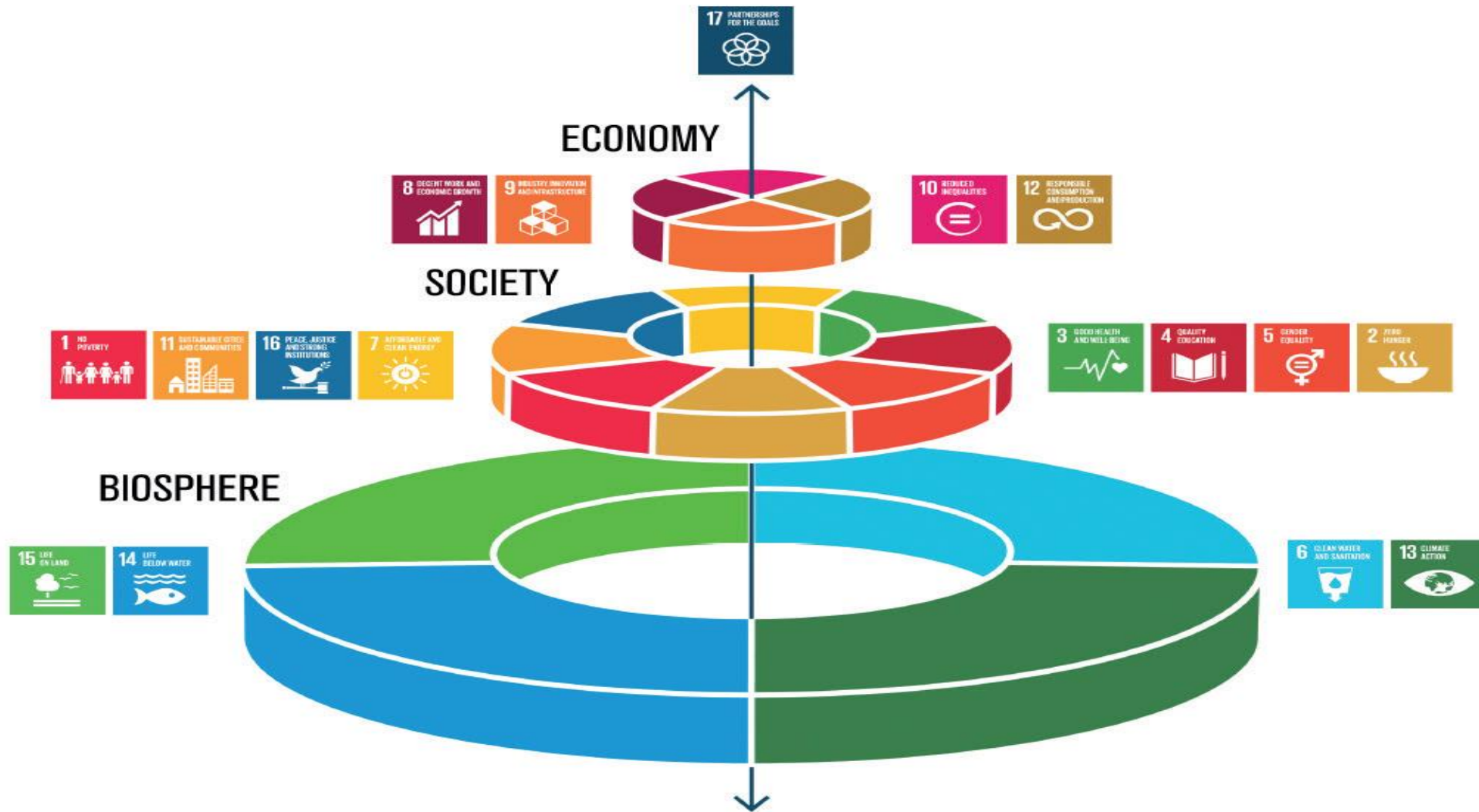
Yeşil ekonomi ve yeşil büyüme anlayışı farklı hedefler altında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri arasında yer aldı.

2015

➤ Aksu, C. (2011). Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre. Güney Ege Kalkınma Ajansı.

a. Çevresel Boyut	b. Ekonomik Boyut	c. Sosyal Boyut
Atmosferdeki klor artışı	Sektörel ekonomik faaliyet artışı	Nüfus, yoğunluk, artış oranları
Atmosferdeki asitlik artışı	Taşıt sayısı	Yoksulluk
Ozon, partiküller, nitrojen dioksit bileşimleri	Enerji tüketimi	Elektriksiz hane halkı
Kırsal ve kentsel alanlar, ormanlar	Yenilenebilir enerji oranı	Oy kullanabilir nüfus
Doğal ortam farklılaşmaları	Hava ulaşımı	Seçimlere katılım
Taşıma kapasiteleri tahminleri Su Kalitesi	Taşıma bedelleri	Kırsal-kentsel nüfus
Spesifik ekosistem göstergeleri	Ormansızlaşma	Telefon miktarı
Radyasyon	Kirlilik azaltım giderleri	Yetersiz beslenen çocuklar
Koruma alanları	Seyahatler, boş zamanlar	Okuma yazma
Metal rezervleri	Ahşap üretimi	Yaşam süresi, bebek ölümleri
Enerji miktarı	Kişi başına su temini	
Biyoçeşitlilik	Erozyon	
Hayvan popülasyonu	Tarımsal üretim	
Tehlike altındaki canlılar	Hanelerde enerji kullanımı	
Temel kirleticiler	Karayolları taşımacılığı enerji kullanımı	
Ağır metaller	Araçlarda fosil yakıt kullanımı	
Toprakta nitrojen ve potasyum fosfat dengeleri	Besin üretimi	
Toprak kalitesi göstergeleri		
Tarım arazisi kayıpları		

Binyıl Kalkınma Hedefleri (BYKH)

- 2000 yılında 147 devlet ve hükümet başkanlarının da dahil olduğu 189 ulusun temsilcileri Birleşmiş Milletler'in önderliğinde bir araya gelerek Binyılın Kalkınma Hedefleri'ni tanımladılar.
- 21. Yüzyıl içinde aşırı yoksulluğa ve açlığa son vermek temel hedeftir.
- BYKH, insani kalkınmaya yönelik olarak yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması, tüm bireyler için temel eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, çocuk ölümleri, anne sağlığı, HIV/AIDS, sıtma ve diğer salgın hastalıklarla mücadele, çevresel sürdürülebilirlik ve kalkınma için küresel ortaklık konularını içermektedir.
- Birleşmiş Milletler bünyesinde yapılan çalışmalarla belirlenen Binyıl Kalkınma Hedefleri (BYKH) çerçevesinde eğitimi olmak temel kalkınma göstergelerden biridir. Aynı zamanda diğer kalkınma hedeflerine ulaşmada eğitime özel bir önem verilmektedir.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER BİNYIL KALKINMA HEDEFLERİ (MDGs)

1. Açık yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması

2. Evrensel ilköğretimin gerçekleştirilmesi

3. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların konumunun güçlendirilmesi

4. Çocuk ölümlerinin azaltılması

5. Anne sağlığının iyileştirilmesi

6. HIV/AIDS, sıtma ve tüberküloz hastalıklarına mücadele edilmesi

7. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması

8. Kalkınma için küresel bir ortaklık geliştirilmesi

Bin Yıl Kalkınma Hedefleri

➤ 1. Aşırı yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması

- Günde bir dolardan az bir parayla geçinmek zorunda bulunan nüfusun yarı yarıya azaltılması
- Açlık çeken nüfusun yarı yarıya azaltılması

➤ 2. Evrensel ilköğretimin gerçekleştirilmesi

- Tüm kız ve erkek çocukların ilköğretimlerini eksiksiz tamamlamaları

➤ 3. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların konumunun güçlendirilmesi

- İlköğretim ve orta öğretimde kız-erkek öğrenci dengesizliğinin tercihan 2005 yılına kadar ve her düzeyde giderilmesi

➤ 4. Çocuk ölümlerinin azaltılması

- Beş yaşından küçük çocuklar arasındaki ölüm oranının üçte iki azaltılması

5. Anne sağlığının iyileştirilmesi

- anne ölüm oranının dörtte üç azaltılması

6. HIV/AIDS, sıtma ve öteki hastalıklarla mücadele edilmesi

- HIV/AIDS'in yayılmasının durdurulması ve geri döndürülmeye bağlanması
- Sıtma ve öteki önemli hastalıkların görülme sıklığının durdurulması ve geri döndürülmeye bağlanması

7. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması

- Sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin ulusal politika ve programlarla bütünleştirilmesi; çevresel kaynakları kaybının kazanıma dönüştürülmesi
- Sağlıklı içme suyuna sürdürülebilir biçimde ulaflamayan nüfusun yarı yarıya azaltılması
- 2020 yılına kadar en az 100 milyon gecekondulu sakininin yağlamasının önemli ölçüde iyileştirilmesi

8. Kalkınma için küresel bir ortaklık geliştirilmesi

- Kurallara bağlı, öngörülebilir ve ayrımcılıktan arınmış açık bir ticari ve mali sistem geliştirilmesi. Ulusal ve uluslararası düzeyde iyi yönetişim, kalkınma ve yoksullukla mücadele taahhüdü de buna dahildir
- En az gelişmiş ülkelerin özel ihtiyaçlarının ele alınması. Bu ülkelerin ihracatına gümrük vergisi ve kota baağlılığı sağlanması; ağır borçlu yoksul ülkelere ödeme kolaylığı sağlanması; resmi iki taraflı borçların iptal edilmesi; ve yoksullukla mücadele eden ülkelere daha eliaçık resmi kalkınma yardımı yapılması

<http://www.un.org.tr/includes/files/Binyil02.pdf>

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

HEDEFLERİ

1- Yoksulluğa Son

Yoksulluğun her biçiminin ortadan kaldırılması günümüzde insanlığın karşı karşıya en büyük sorun olmaya devam ediyor.

➤ 2- Açlığa Son

2030 yılına kadar açlık ve yetersiz beslenmenin her biçimini sona erdirmeyi, başta çocuklar olmak üzere tüm insanların yıl boyunca yeterli besine sahip olmasını hedefliyor.

➤ 3- Sağlıklı Bireyler

Çocuk ölüm oranlarının azaltılması, anne sağlığının iyileştirilmesi, HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla ile mücadelede

➤ 4- Nitelikli Eğitim

Herkes için kapsayıcı ve nitelikli eğitimin başarılması, eğitimin sürdürülebilir kalkınma için en güçlü ve denenmiş araçlardan biri olduğuna dair inancı yeniden vurguluyor. Bu hedef, 2030 yılına kadar tüm kız ve erkek çocuklarının ücretsiz ilköğretim ve ortaöğretimi tamamlamasını sağlayacaktır.

5- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması yalnız temel insan hakkı değildir, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınmayı hızlandırmak için kritik önem taşır. Kadınlar ve kız çocuklarının güçlendirilmesinin çarpan etkisi yarattığı ve ekonomik büyümeyi ve her alanda gelişmeyi hızlandırdığı defalarca kanıtlanmıştır.

► 6- Temiz Su ve Sıhhi Koşullar

2030 yılına kadar herkesin güvenli ve erişilebilir içme suyuna kavuşmasını sağlamak için, altyapıya yatırım yapmak, sıhhi tesisleri inşa etmek ve her düzeyde hijyeni teşvik etmek zorundayız. Su kıtlığını hafifletmek istiyorsak, ormanlar, dağlar, sulak alanlar ve nehirler gibi suyla bağlantılı eko-sistemleri korumak ve eski haline getirmek zorundayız.

► 7- Erişilebilir ve Temiz enerji

2030 yılına kadar erişilebilir enerjiye herkesin kavuşmasını sağlamak için güneş, rüzgar ve termal gibi temiz enerji kaynaklarına yatırım yapmak gerekiyor.

8- İnsana YakıŖır İŖ ve Ekonomik Büyüme

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, sürdürülebilir ekonomik büyüme, daha yüksek verimlilik düzeyleri ve teknolojik yenilikleri teŖvik ediyor. GiriŖimcilik ve iŖ imkanlarının teŖvik edilmesi bunun anahtarıdır; zorla alıŖtırma, kölelik ve insan ticaretini ortadan kaldırmamanın anahtarı da etkin önlemlerdir.

► 9- Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

Altyapı yatırımı ve yenilik, ekonomik büyüme ve kalkınmanın kritik itici gleridir. Dünya nüfusunun yarıdan fazlası kentlerde yaŖadığından, toplu taŖımacılık ve yenilenebilir enerji her zamankinden daha çok önem kazanmıŖtır. Aynı Ŗekilde, yeni endüstriler ve bilgi ve iletiŖim teknolojilerinin büyümesi de önemlidir.

► 10- EŖitsizliklerin Azaltılması

Büyüyen eŖitsizliklerin giderilmesi için, en dŖk gelirli %10'u güçlendiren, cinsiyet, ırk ve etnik kökene bakmaksızın herkesin ekonomik katılımını destekleyen sağlam politikaların benimsenmesi zorunludur.

► 11- Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları

Aşırı yoksulluk genellikle kentsel alanlarda yoğunlaşıyor; ulusal ve yerel yönetimler, bu alanlarda artan nüfusu barındırmak için çaba veriyor. Kentleri güvenli ve sürdürülebilir kılmak demek, güvenli ve erişilebilir konut sağlamak, gecekonduları dönüştürmek anlamına gelir.

► 12- Sorumlu Üretim ve Tüketim

Ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınmayı başarmak için, malları ve kaynakları üretme ve tüketme biçimlerimizi değiştirmek suretiyle ekolojik ayak izimizi derhal azaltmamız gerekiyor. Dünya genelinde en büyük su tüketicisi tarımdır ve tarımsal sulama, insanların kullandığı tüm taze suyun yaklaşık %70'ini buluyor.

► 13- İklim Eylemi

Bölge genelinde insanlar sera gazı emisyonlarını düşürmek, can kurtarmak ve toplumların düze çıkmasına yardımcı olmak için seferber olmuş durumdadır.

14- Sudaki yaşam

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, deniz ve kıyı eko-sistemlerini sürdürülebilir biçimde yönetmeyi, kirlenmeden korumayı ve ayrıca okyanus asitlenmesinin etkilerini ele almayı hedefliyor.

► 15- Karasal Yaşam

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2020 yılına kadar ormanlar, sulak alanlar, kurak alanlar ve dağlar gibi karasal eko-sistemleri korumayı ve eski haline getirmeyi hedefliyor.

► 16- Barış ve Adalet

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, şiddetin her biçimini önemli ölçüde azaltmayı, çatışma ve güvensizliğe kalıcı çözümler bulmak için hükümetler ve toplumlar ile birlikte çalışmayı hedefliyor. Hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi, bu sürecin anahtarıdır.

► 17- Hedefler için Ortaklıklar

Dünyamız günümüzde, tüm zamanlardan daha fazla birbiriyle bağlantılı hale gelmiştir. Teknoloji ve bilgi birikimine erişimin artırılması, fikirleri paylaşma ve yeniliği desteklemede önemli bir yöntemdir. Gelişmekte olan ülkelerin borçlarını yönetmelerine yardım edecek politikaların koordine edilmesi ve en az gelişmiş ülkelere yatırımların teşvik edilmesi, sürdürülebilir büyüme ve kalkınmanın başarılmasında hayati önem taşıyor.

<https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals/goal-17-partnerships-for-the-goals.html>